

Doorte Glu

hinge peegel

ТАЛЛИННА КЕСК-
РАМАТУКОО

Nr. 7   1928

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1
Laekahoidja: B. Espenberg — Tallinna, Imanta tn. 5
Kirjatoimetaja: E. Ader — Tallinna, postkast 284
„Noorte Elu“ — toimet. aadr.: Tallinna, Villardi tn. 7—1
„ „ — talituse „ „ Villardi tn. 7—1
„ „ — kirjajad „ „ Postkastnr. 284.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga . . .	1,30 krooni,	postita . . .	1,20 krooni
heal „ . . .	2,00 „	„ . . .	1,90 „
Välismaale lihtpaberil	1,80 „	heal paberil	2,50 „

Seal kus lõikajaid pisut — — —

Miss. H. L. Holmes, Ismailia.

Igal pool tänapäeval põldel, igas jaamas, arvestades praeguste olukordadega oma järjest kasvavate võimalustega — awanewad ukсед, imekspanemisväärt palwewastused — suurepärased võimalused, mis omalt poolt jällegi esile kutsuwad kaswawa wastutuse. Iga misjonar, kui ka ustaw jumalariigi töötetija kodus teadku, et on tulnud aeg, kus meie ei waja ainult palju rohkem toetust kodu poolt, kui iialgi warem — rohkem palweid — rohkem ainelist kaasabi, waid meie wajame rohkem töötetijaid. Noored jõud enne tegelikku wäljaastumist wõiks juba isegi keele õppimise ajal „üksikuid lõikajaid“ wäiksemaist kohustustest, seega wõimaldaks wiimastele wälja minna põllule lõikust kokku korjama.

Inglismaal wõib näha tänawu palju rikutud lõikusi wihmade tõttu. Kas peaksime nägema selliseid ka Egiptuses? Ei! tõstke üles oma silmad põldude poole, kust lõikus tuleb, kui kuulete Issanda kutsumist tööle, neile walgetele wäljadele. Sää ootab meid suur lõikus — ligi neliteistkümmend miljoni inimesi, wäsinuid ja kooramatuid, waewatuid ja maharõhutuid. Lõikuse Jssand hüüab: „mine ütle selle rahwale!“ Mõni ehk wastab — „Siin ma olen, saada mind!“

Ehk küll Issand näeb tera walmimist, tera ise pole aga teadew Päikese tõusust. Egiptlased ei ole makedoonlased, kes kutsuksid, „Tule alla ja aita meid,“ sest nad ei taha Kristuse järele käijaid. Ammugi ei soowiks nad seda meest kui Päästjat wõi walitsejat endile. Kristus waid rajab meie truudusele Tema wastu, et sõnakuulmises Ta käsule kuulutame ewangeeliumi kuni koidab see rõõmu päew, kui „Egiptus sirutab oma käed wastu Jssandale.“

Ja mis ootab Sind, kes sõna kuulmises Kuninga käsule astud wälja põllule. „Meie ei taha, et teie oleksite teadmatutes, wennad.“ — Nii siis walmista end ette pettumuste, kui kohtad ükskõiksust ärkawale, siis kahwatawale huwile — edasi töötada mitte nähes mingisuguseid tagajärgi, rahul olla ja teha mis Tema ütleb, kuigi näib see kasutu — edasi minna, kuigi peakohal warjud tumedad.

Sind ootawad kurwastused nähes ja kuuldes asju, millistest kodu olles pole undki näinud, ja millede üle ei tahagi jutustada kodustele. Siin on koormaid, milliseid tuleb kanda üksi ja millede all wast kõigud juba — kuni leiad, et üks on, kes kannab raskema osa. Sind ootawad kurwastused sinu püüete walestimõistmises. Nii palju inetut on nende elus, keda sa tahaks üles tõsta ja kellele tahaks olla õnnistuseks — kõige enam wast äärmine pärismaalasabiliste ja usklikkude Jumalat austawa elu puudus.

Ära ehmu saades põlatud! Ka Õnnistegija sai tagakiusatud ja põlatud ja Tema ütles: „Sulane pole suurem, kui tema isand.“ „Nad saawad teid tagakiusama“ — ütles ta meile ja siiski alguses ollakse mõnikord waewalt mitteimestanud kui tagakiusamine tuleb. — Aga Üks on, kes jagab seda Sinuga ja Sa oled rõõmus seal olles. Tõesti lõikajaid on pisut aga lõikus on suur; kindlasti tulewad weel mõned appi, seda kokku korjama, sest Sa ei wõi ju tõsiselt armastada Issandat ja lasta Teda asjata kutsuda — palju enam Sa kuuled Ta kutsumist nüüd, ja siis Ta ilmumisel kostub Sulle Ta armas „See on hea!“ —

Hinge peegel.

(Kaanebildi puhul.)

„Ema, nüüd nägin ma su hinge!“ hüüdis rõõmul väikene loksijuukseline tütrekene vaadates ema sügavaisse silmiss. „Kus ja missugune oli ta?“ küsib ema. „Väikse tütarlapse taoline.“

Laps nägi küll waid enda peegeldust ema silmis, kuid kindel on siiski, et inimese silmad tead määräl on ta hinge peeglik.

Tõsiselt ja murelikult waatab käesoleval pildil isa oma tütrekese silmiss. Ehk on öelnud väikene vallatu olevus talle midagi kahtlast, ebatõtt. Nüüd peavad silmad seda tõendama, kas elab veel lapses see ilmsüütu hing või on midagi võõrast ebapuhast tunginud südamesse.

Inimeste eest võime veel varjata oma hinge

sügavamaid urkaid, peita oma südame patud ja mustused ning esineda aumehelikult. Kuid on üks, kelle silmad on kui tuleleegid ja need tungivad hinge sügavustesse, paljastades kõik. Jumala läbinägewate silmade ees oleme me kõik awalikud.

Kuidas oled, kallid Jumala laps, veetnud möödunud suve? Võib olla, vaatavad Isa silmad murelikult su peale. Ära püüa siis maskeerida, waid tunnista üles kohtlaselt oma kõrwalsammud ja eksitused. Paljasta oma haaavad, millised löönud sulle waenlane suvel. Tema on arst ja võib aidata.

Elab veel meis lapselik ilmsüütus, või on seal aset leidnud patt kavalus ja salalik meel?

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE CE LIIDU AJAKIRI

Nr. 7

Kaheksas aastakäik

1928

Were läbi.

Heebrea 10 : 19.

Jumalaga kokku saamine, see on iga inimhinge järelandmata nõue. Siin olgu wäljawõte ainult nende kohta, kes oma hinge on hukatusesele üle annud ja end meeleldi Jumalast lahti wandunud. Kuradi wäe alla: nende hing on neile juba nagu surunud Jumala armu tarwis.

Isäärants selgelt wäljendub nõue Jumala järele. Taaweti hinges, kui ta laulab: „Oitse kui hirw kiwendab weesjade järele, nõnda kiwendab mu hing Jumala järele. Pslm. 42 : 1. Kuningas Saul tundis end kõige õnnetumana, kui tema ühendus ja kokkusaamine Jumalaga oli lõppenud. Palju tähtsaid mehi on raskemal elu hetkeil otsinud kokkusaamist Jumalaga.

Tung Jumala osaduse järele on jäänud hingesse paradüüsi mälestusena. Selle õndsas põlwe sees, kus estwanemad alles eskimata ja nende suurem rõõm oli kuulda Jumala häält aias, kes isiklikult nendega kõneles. Kuid üks saatuslik, üllõnnetu päew tõi asjasse pöördede. Korruga oli hea ja lahke Jumala nägu kurwastatud, tal nagu puudus huwi inimeste wastu. Mis sündis siis inimesega, et Jumal seda ei wõinud kaasa teha? Uhe sõnaga p a t t. Seal oli inimene awanud oma kõrwad wõõrale häälele, kes ta silmad awatles käsuwastasele himule ja südamet saatis kahtlema Jumala headuse ja tõsiduse wastu.

Need olid inimese hingelised sündmused, mida Jumal ainult kaugelt wõis pealt waadata, kuid mitte kaasa teha. Samal kombel talitawad nüüdki palju noori inimesi, selleaasemel, et elada õnneliku elu Jumala sõnakuuleliku lapsena, kalduwad nad oma hingelists nõuetes wõõra hääle poole, mis neid wõib õnnetumasse ellu, patuse ja uskumata meele läbi Jumalast eemale.

Nii kaob mitme armupäew, kuni elu õhtu jõuab, elupäike loojeneb ja päew wiluks muutub. Siis korruga kuulewad Jumala häält, kes neid kui Adamat hüüab: „Kus ja nüüd oled, misfugusel teel wiibid?“ Kuid waene inimene põgeneb Jumala eest, nagu Adam. Pühaduse asemel, millega Jumal inimest oli ehitanud, tundis Adam end alasti ja häbiga koetud, mida patt tema peale oli saatnud.

Ta pidi lahkuma paradüüstist ja alluma oma kurwa saatusele. Wäga rõhumalt mõjus tema hingel teade, et ta oli alasti; wiigilehst põll, millega ta end katta püüdis, ei kõlwanud Jumala ees. Nii ei kata ühtki inimest Jumala ees ta oma teod ega tunnistus; waid seal peab olema Jumala abi. Jumal ise tegi need nahk riided katteks langenud inimestele, mille abil nad tema silma ette wõisid ilmuda. Et nimetatud riideid saada, selleks pidi mõne süütu looma veri saama walatud inimese süü pärast. Nii oli Jumala nõu ja plaan.

Edasi näeme esimesi patusest inimesest sündinud lapsi Raini ja Aabelit ohwerdamas. Nendegi elus tuli tarwidus Jumala järele. Mõlemad tundsid end patustena ja Jumalale lähenemiseks tarwitasid nad lepitusohwreid. Ka siin tuleb selgeste ette, et were ohwer wõimaldas kokku saamist Jumala armuga, mida Aabel omas südamet õieti tundis. Rain sellewastu tõi ühe materjaalse ohwri, mis ehk wäljelt kallim ja kauningi wõis olla, aga Jumal ei pannud teda tähele. Nii tõestub kirjasõna algusest lõpuni, et ilma wereta ei sünni andeksandmist.

Weel paneme tähele kuidas Jisraeli rahwas Jumalaga kokku sai. Neil oli seaduse telk, mis jagunes kolmeks osaks, eesõue, püha- ja kõige pühama paik. Jumal rääkis rahwa wastu kõige pühamaist paigast. Tema ligi tohtisid minna ainult preestrid, kes olid pühitsetud werrega ja pestud puhta weega. Need wiisid rahwa asjad Jumala ette ja tõid neile Jumala kostused tagasi, kuid iga kord, kui kellegi häda ehk süü pärast Jumala ette mindi, oli veri see ainus wa hend Jumala ja inimese wahel. Serwe koguduse eest wiidi ohwri merd pühama paiga sisse üks kord aastas, seegi oli eeltingimuseks, et Jumal käesolewal aastal kogudusega kokku puutuks.

Pea asi, mis meie sellest õpime, on see: et Jumal ja tema eluase on püha — ja need, kes temaga tahawad kokku puutuda, peawad ka pühaks saama, muidu peawad nad surema. Palju inimesi on, kes tahawad pühad olla üks kord aastas, sama kui Jisraeli kogudus; kuid niifugune wäliskiriklik komme, kus rutatakse oma mõtte järele altari juure, ainult Suur reede, ehk wana aasta õhtul, ei saada kelle-

gile pühitjust, mis ta hing wajak Jumala ees.

Peale niifuguste on weel teisi, kes tahawad usklikud ja pühad olla ainult pühapäewadel ja palwetundides kätes, aga tga päew wõiwad elada pagana wiisil. Ka niifugust õnnetumat elu ei pruugi meie elada, waid ülemaal toodud kirjasalm näitab, et meil niüüd on julgus minna püha paiga sisse Jeesuse were läbi; tähtpäiwi ega aegu pole siin nimetatud, niisama, kui meil surmapäewa pole teada antud. Aga seda teame küll, et pühituseta ei saa ükski Isandata näha. Ole selle üle rõõmus, et ka sina wõid püha paiga sisse, s. o. püha elu sisse, minna selle were läbi, mis Kolgatal sinu eest woolanud.

Wõib olla, waatad sa, ja leiad enese juures ikka patu roojust ja puudust; kuid sa ei saa ialgi teifiti puhtaks kui were läbi, Jeesuse weri teeb puhtaks kõigest patust. Kui sa tänini et ole seda nii sügawasti saanud uskuda, siis tungi weel kord tõsisema südamega ja kindlama usuga altari alt läbi, kuni sa jõuad püha paiga sisse. Ära lepi eluga, mis elataks eesõues, sest see on jäetud paganatele tallata. Miks peawad paganlikud mõtted ja wiisid sinu südant kõwaks muutma, nii, et sellest jääb wiimaks

üks teearne maa, kus lindudest häwitatud seeme ialgi elu wilja ei kanna?

Õnnis on see, kes oma usueluga on pühamasfe paika tunginud ja oma hinge ankrud sinna kinnitanud. Tõeste seal wõib weel maitseada õnne, nagu kord waga Simeon ja Anna elades pühast kojast. Ka sina oled õnnelik, kui saad nende wiisil kokku puutuda Jumalaga ja oma südame wastu wajutada seda eluwee ja õnnistuse allikat, wõi sulle wõtta nagu Jõululapsukest. Jumalaga läbikäimine on meil usuelus alatarwiline, ilma milleta wõime iga jammu peale ekfida ja komistada.

Kuid waata: tema tahab meid õpetada elu teed käima, ei mitte ainult oma sõna läbi, waid isegi oma filmadega juhataades. (p. Ism. 32:8). Mõtle, kui suur wõib sinu õnnistus siis olla, seal hõiskab usklik hing rõõmuga: wäga õndsad on need, kes Su kojast elawad, need wõtawad sind alati kiita (Psalm 84:5). Ja seda kõik on walmistanud Jumal meile uueks ja elawaks teeks oma poja Jeesuse were läbi; nii saab meie elu uueks ja elawaks ja pühaks Jeesuse sees.

Kiitus ja au igawesti sellele, kes aujärjel istub!
Joh. Peipman.

Mõnda John Bunyani elust.

Mehest, kes tuli suurest sügawusest ja sai suureks õnnistuseks, kes oli kartmata kui lõwi ja wäärib olla eeskujuks noorile!

"Su tee on, Isand, imeline —
Su tee on elu, tõe tee . . .
Ta suurist rõõmest läheb läbi,
ja läbi raske walude.

Su tee mind juhib kõrgustele
ja läbi pimeduse öö,
kus lained waljult kohisewad
ja otsin Sind waid üksine.

Su tee, kes jõuaks kirjeldada?
Su tee on imeline küll . . .
Mu Isand! Mhastuse öödel
Sa päitse paisteks oled mul . . .

(Tundmatu autori järele)

John Bunyan „Kristiiniimese teekonna“ autor sündis 1628. waese katlapaikaja pojana Bedfordis (Inglismaal).

Head kaswatust ta ei saanud. Ta oli oma seltsimeeste juht wargustis ja kõiksugu muudes selliseis asjus, milliseile sageli awalik karistus järgnes.

Siljem kirjeldab ta ise seda järgmiselt: Mul oli rõõm kuradi wangina toimida tema tahtmisele wastawalt. Olin täis kõiksugu ülekohtu, mis mõjus mu peale, mõlemis, nii südames kui elus, nii et ju lapsena leibus wähe uoid, kes nõnda wanduda, waletada ja Jumala nime teotada oskafid, kui mina.

Ometi, patuse elu peale waatamata jälgisid teda ju warases nooruses pildid igawesest hukust, ilma et ta sealjuures siiski pöörmisele oleks tulnud.

Jumal kutsus mitu korda — wägewasti. Mitmest raskest hädaohust pääsedes ei mõjunud seegi muutwalt ta ellu.

Raks forda oleks ta peaaegu uppunud ja kord löi ta omas üleemeelikus tujus kihwtist madu. Tolle uimaseks jäädes, tõmbas Bunyan tal palja käega kihwtihamba wälja, sealjuures pisematti kahju saamata.

Ka sõjateenistuses tundis Jumala warjawat kätt oma üle.

Kui ta 20-ne aastajana, sõjawäe teenistuse lõpetas andsid sõbrad tungiwalt nõu abielluda, sest arwasid, et see mõjub parandawalt ta ellu.

Ja see oligi tõeliselt nii.

Raasawarana tõi naine ühes waid ühe kausi, lufika ja 2 raamatut, milliseid isalt pärinud.

Nende raamatute lugemine ja naise jutud oma wagaft isast ei jäänud siiski üksna mõjuta.

Ta hakkas isegi pühapäewiti kirikus käima, mida ennem ei teinud. Jumalateenistuse mõõdudes weetlesid aga jälle tants ja mäng.

Kord kuulbud jutlus pühapäewa pühitsemisest tõi selle patu selgelt esile ja lasus raske kiwina ta jüdametunnistusele.

Kuid sama päewa õhtul juba oli ta jällegi mängulaua ääres ja nii läks ta elu jälle harilikku rada.

Kord kui keegi naesterahwas, kes ise ka mitte kõige paremas kuuluses, temast kui halweimast wandujast rääkis, lõikas see talle südame, ja tegi walusat häbi.

Tutwus kellegi waga mehega mõjus niiwõrd, et ta wahete wahel hakkas natuke piibelt lugema, esialgu küll ainult ajaloolise huwi pärast.

Ühe aastase wõitlemise järele loobus Bunyan tantsust.

Juba pidafid naabrid teda usklikuks, tõeliselt aga ei olnud ta seda weel mitte. Ta oli niüüd täis enesedi-gust ja uhke oma wälise wagaduse peale.

Jumal wistab uhked ja tugewad põrmu, nii sünnis ta Bunyaniga.

Bedfordis kuulis ta kord kuis kolm naisterahwast „uus-sünnist“ kõnelesid isekeskis. Nad rääkisid omaõiguse waewalisest kätteist ja Kristuse armust, mille läbi elu ja uuesünni saab.

Nüüd alles mõistis Bunyan Pühakirja õiget õpetust, nüüd waid nägi, et elab alles „Ararikkumise“ linnas. Ta mõistis ka, et sellest linnast peab põgenema too, kes elu pärida tahab.

Nüüd ei suutnud üksti wõim teda sellelt teelt tagasi hoida, sest ta hinges oli tõusnud imeline selgus. Siiski, waid kahe aasta pärast wõis Bunyan tõesti öelda: „Temas on mu rahu ja lunastus . . . mu hing on õnnis Issandaks.“

Ta puutus jutlustaja Johann Giffordiga kokku . . . See oli tõsine jumalalaps ja kuulutaja. Kahesümne-seitsme aastasena astus Bunyan baptisti kogudusse ja lasi end ristida.

Tal oli tolajal juba 2 last. Mary, ta palawalt armastatud pime tütar ja Elisabeth.

Kõigi raskuste ja waese elu peale maatamata jäi Bunyan kindlasse usku ja ühendusse oma Jumalaga.

Kogudus kutsus teda 1655 a. diakonina ja hooldekandjana oma teenistusse. Peagi sai ta jutlustaja ja ewangelist.

Oli ta ennemalt inimene täis omadigust, nüüd muutus Bunyan päris alandlikuks, pidades end äärmiselt tähtsusetuks.

Täis kartust ja hirmu lähenes ta jageli kantslile, ja alles sellesse astudes wõeti talt koorem. Ta sai peagi suureks õnnistuseks ümbruskonnale.

„Jutlustajin waid ikka seda, mida olin läbielanud.“ jutustab Bunyan ise.

Omil rännakuil, milliseid tegi kui katlapaikaja, kuulutas ta edasi Kristusest, kui patuste Lepitajast. Ta tegi seda alati, kui leidus paras juhus, metsades, küünides, j. n. e. Ja igalpool leidus tänulikke kuulajaid. Paljud waimulikud, kellele Bunyani edu ei meeldinud, püüdsid teda mustemal wiisil tõrwata. Tol ajal algas ka ta kirjaniku tegewus.

1660. oli kuningas Karl II. määruse wäljaannud, mis lubas usuwabadust, „kui see mitte riigirahu ei riku.“ Ent kõik lootused usuwabadusele luhusid siiski pea.

Pea suruti iga wabam wool uuesti alla. Bunyan waid jatkas tööd õnnistatult. Peagi saabus käsk, et igal awalikul jumalateenistusel Inglise kiriku liturgiat loetaks. Aga Bunyan ei teinud sellest wäljagi. Uhe ta kõnepidamise eeli 1660. sai keegi ta sõbrust teada, et naabruses olewal rahukohtunikul on käsk Bunyan

wangistada. Sõbrad andsid nõu põgeneda. Ent Bunyan keeldus ja jäi paigale.

Waewalt oli ta alustanud kõnet, kui ilmus kohtuteener wangistamiskärga. Ta palwe peale lubati öelda waid paar sõna jumalaga jätuks — siis wiidi teda.

Süüdistuses öeldi: ta olla kuratlikult ja pahatahtlikult kirikust loobunud.

Ta tunnistas end süüdlaseks koosolekute pidamises, kuid keeldus kategooriliselt lubamast, et enam ei peanoid. Mõisteti eialgu kolmeks kuuks wangi. Siis ähwardati maalt wälja saatmisega, kui ta mitte piiskoplikus kirikus ei taha käia. Ähwardati isegi surmanuhtlusega, kui ta end maal näha laheb. Kõik see ei mõjunud Bunyanile põrmugi. Juba oli tal jutlus ette walmistatud, millist tahtis pidada enne oma hukkamõistmist.

Nii kaugele ei läinud asi, kuid Bunyan pidi 12 aastat jääma Bedfordi wanglasse. Too wangla oli hirmus koht.

Ta kutsus seda oma „Kristiinimise teekonnas“ „kaewanduseks.“

Paljud teisedki usufanatatajad olid samas wanglas ja Bunyanil oli küllaldaselt wõimalusi rääkida ja paluda nendega.

Kõige raskem oli tal lahkuda omast teisest abikaasast ja neljast lapsest (esimene naine suri juba enne wangistamist).

Wangimajas walmistas Bunyan mitmesuguseid wäikefi tarbeasju, milliseid tohtis müütada wangla uffe

ees. Sellega teenis pisut oma armjamaile ülespidamiseks.

Alguses oli ta wangistus raske, teda peeti walju walwe all. Hiljem lubas wangimaja juhataja teda ümbruskonnas jutlustada. Wangimaja wäikuse kasutas Bunyan kirjatööde tegemiseks. Ka „Kristiinimise teekond“ on wanglas kirjutatud.

Kui ülemus kuulis wabadusest, mis antud Bunyanile, saadeti kord öösel järewalwe wanglasse.

Tol ööl oligi Bunyanile luba antud weeta oma perekonnas. Tas ärkas rahutus, mis ei lasknud uinuda ja ta oli wanglasse tagasi tulnud.

Wangiwahit oli esmalt ööfise hegamise pärast pahane. Ent peagi ilmus kontroll ja küsis, kas kõik wangid, peaasjalikult aga John Bunyan on wanglas?

Saadeti jaatawa wastuse pöördus walwe rahuldalt tagasi.

„Sa wõid wälja minna mil tahad ja tulla mil tahad, sest sa tead seda paremini, kui mina sulle oskan öelda“ ütles ametnik selle järele Bunyanile.

Wangist wabanedes oli ta 44 a. wana.

Kodu, üle kauge woode . . .

Kodu, üle kauge woode —
llusam igatsus ees!

Kui wajub päikene loode.
Lohutust leian su sees . . .

Pühamal tunnil nii tohin,
Kuulda üht kutsuwat häält:
See on ju lainete kohin
Kodumaa kallastelt säält!

Kui palwel hämaras telgis,
Kus kangastub silma piir, —
Pimedal tunnil waid helkis
Mull' säältpoolt kaldalt üks kiir . . .

Kodu — üle kauge woode —
llusam igatsus sa!
Kui wajub päikene loode
Siis sind saawutan ma! . .

M. Krimm.

Warsji peale selle esiues palwega jutlustada wabalt. Sel oli rahuldaw järeldus.

Ta püüdis jumalariiki lewitada niipalju kui wõis ja kus wõis, ja selle eest sai oma koguduselt aunime: „piiskop Bunyan.“

Kõige peale waatamata jäi Bunyan oma lihtsasse korterisse ja ta töötuba ei olnud suurem kui wangla kamber.

Ta kuulajaskond kaswas aina. Kord kogunesid ligi 3000 in. ja seal leidus inimesi igasugusest seltskonna kihist ja haridusastmelt. Hiljem wangistati Bunyan weel kord, kuid ainult 6. kuuks.

Tema ja ta kogudus said paljude tagakiusamiste all kannatada, kuid Jesand aitas hädast läbi.

Ta wiimane armastusteene oli lepitus ühe isa ja poja wahel.

Kuid sõites sinna sai külmetada wihma käes, nii

et poolkülmalt ühe sõbra juure Londoni läks. Kümme päewa hiljem tohtis wäsinud 60 aastane rändur sisse minna igawese linna wärawaist . . .

Ta wiimsed sõnad olid: „Arge nutke minu, waid ise oma pärast. Ma lähen meie Jesanda Jeesuse Kristuse Jsa juure, kes mind, ehkki olen suur patune, oma poja pärast wastu wõtab; seal saame kord kofku, et uut laulu laulda ja olla igawesti õnnelikud.“

Bunyan maeti Finsbury furnuaiale (Londoni) Bunyani raamat „Kristiinimese teekond“ on peale piibli ja Th. Kempise „Kristuse järelkäimise“ kõige lewitemum raamat ilmas.

Oh, et ärkaks palju selliseid ustawaid tunnistajaid, kes ka sügawamaid sügawusi ei karda, siis — — kui waja on päästmisõnumit inimesile kuulutada!

Sakfakcelest R. Sinif.

Palwe tähtsus.

Kes tahab tõsiuslikult saada peab paluma. Wäga palju wigu Jumala riigi töös ja usuelus tuleb meie ajal just hooletumast palweelust. Wähe usklikke tarwitawad palweks nii palju aega, kui tarwis oleks. Ap. Jakobus ütleb oma aja uskliktele, et nende jõuetuse saladus elus ja teenimises seisab just palwete puuduses. „Teie ei saa, sest et teie ei palu.“ ütleb Jumal Jakobuse läbi. Tänapäew on see niisamuti. Mikspärast faebab usklik: Ma ei saa sugugi edasi usuelus: Mikspärast ma nii wähe wõidan pattu? Mikspärast ma kõige püüdmise peale waatamata nii wähe kätte saan? Ja Jumal wastab: „Teie ei saa, sest et teie ei palu.“

Kerge on elada palweetu, kui seda tahame. Määra igapäew teatud aeg palweks. Taawetil ja Taanielil oli hea kord selles: „õhtu, hommiku ja päewal tahan ma faebada ja nutta ja ja kuulda mu häält!“ Taanielist loeme: „Kui Taaniel sai teada kuningas käsu, läks ta oma tuppa ja kolm kord päewas lauges põlwili ja palus, kiitis ja tänas Jumalat, nagu ta seda enne oli teinud.“ (Taan. 6, 10.)

Muudugi wõime meie paluda tänawal, adra taga käies, ehk istudes kirjutuse laua ääres ja peame õppima Jumalaga rääkima ka kõige raskema töö juures; aga meil peab olema kindlaks määratud aeg, aeg millal meie jääme Jumalaga üksi, paneme ukse lukku ja salajas palume oma Jsa. (Matt. 6, 6.) Jumal elab waitfuses ja seal tahab Ta meid näha ja kuulata meie palumisi.

Palwetel on suured eesdigused. See on audients kuningas juures, see on kõne meie Jsa.

Wäga imelik on kuulda, kui küsi

taffe: „Kui kaua peab paluma?“ Kui kuningas on määranud audientsi oma alamale, siis see ialgi ei küsi: „Kui kaua pean ma seisma kuningas ees?“ waid tema küsimine saab olema: „Kui kaua kuningas lubab mind enese juures olla?“

Jga tõsiuslik, kes mõistab, mis on palwe ja teab, et see audients on kuningate Kuninga ees, ialgi ei küsi: „Kui kaua pean ma paluma?“ waid: „Kui kaua on mul luba paluda, et mu kohustused täitmata ei jääks?“

Alga peale iga päewa tänamise ja palwega; täna saadud õnnistuste eest ja palu eeltulewa päewa puuduste pärast. Mõttele kiisatuste peale, mis tingimata saawad tulema selle päewa jookkul. Palu Jumalat, et ta näitaks neid kiisatusi ja aitaks neid wõita, enne kui nad kahju saawad teha. Wõitme uskliku langemise põhjuselks on just see, et nad alles siis paluma hakkawad kui wõitlus on peale alanud. Teistel on aga alaline wõit just selles, et nad ammu enne wõitlust põlwebel wõitid wõitu. (Matt. 6, 13.)

Rängemas kiisatuses Pilatuse koftukojas ja Kolgata ristil jäi Jeesus wõitjaks selleläbi, et ta wõlkel Ketsemanes palwes läbiwõitles ja wõttis wõidu enne kui wõitlus peale algas. Oma jüngritele õpetas ta sedafama ja hoiatas neid: „Paluge, et teie kiisatuse sisse ei saa.“ Alga selle asemel et paluda, nad magasid, ja kui algas kiisatuse tund, siis nad langesid. Enne juhi oma tähelpanu eeltulewa wõitlustele, ela ta läbi põlwebel seisstes weel enne kui kiisatus tuleb, ja siis sa tingimata wõidad.

Päewa algades palu Jumalalt nõu ja jõudu igapäewasiks kohustusiks. Ialgi ära jäta palwet tahaplaanise töö

Tallinna Oleviste kirik

mida teist korda juba lahkelt tarvitada on antud C. E.-lastele. Esimesel korral peeti koosolekuid nelipühil 1921. Nüüd pidas selles koosolekuid peale rajariikide konverentsi 16–18 aug. past. Schürmann Berliinist — Saksa C. E. liidu juhataja. Teemideks olid: „Tänapäewa noorsoo hädad ja neist wabanemine“ ning „Kristlik noorsugu inimkonna teenistuses“. Laulis Sinise Risti noorte laulukoor. Oleviste kirik on kõige kõrgema torniga kogu Ida-Euroopas.

rohkeuse pärast. Mida enam tööd annab sulle algam päew, seda rohkem aega pead sa wõtma palwele, et valmistuda tööd vastu. Palwe on kõige suurem abinõu aja kottuhoidmiseks. Mida enam sull on tööd, seda enam aega pühenda palwele. Päewa askeldufiks ja tegewufiks jää seisma, et tänada ja paluda. Mõned minutid, kus päewa jookkul Jumalaga ühendust üffikus paigas saab peetud, annawad sulle juuremat jõudu ja fiffemist rahu igapäewase elu muredes ja tegewufes.

Lõpeta päewa Jumala tänamise ja palwega. Tutleta meele kõik õnnistused, mis päewa jookkul on saadud ja täna eraldi igaihe eest. Üffiski asi nii ei kaswata meie usku Jumalasse ja tema sõnasse, kui meeletuletamine õhtul kõike seda, mis ta andis sulle päewa jookkul. Üffiski asi ei wõi sulle anda nii palju uut jõudu ja suuremaid Jumala õnnistusi, kui ära teenitud tänu saadud õnnistuste eest.

Saagu igal päewal wiimiseks tegewufeks paluda Jumalat, et ta näitaks sulle, mis selle päewa jookkul temale sinus ei meeldinud. Dota kannatlikult Tema märguandmist. Kuula. Ära ruttal! Kui siis Jumal näitab sulle midagi, siis tunnista Talle õiglaselt ja otsekohefult kui armsale Isale. Usu, et ta sulle andestab, sest Ta on seda töötanud. (1 Joh. 1, 9.)

Kui diendad ja iga päewa lõpul oma arwed Jumalaga. Sa wõid rahulikult oma woodise heita ja uinuda teadmises, et sinu ja su Jumala wahel ei ole ühtki pilwe.

Järgmifel hommikul wõid tõusta ja algada uut päewa puhta südametunnistusega. Kui sa seda teed, siis ei wõi sa üle 24 tunni Jumalast ära langeda. Dieti ei ole sul põhjustki äralangemiseks. Wäga raske on korda seada korratumad arweraamatud. Üffiski pant ei lõpeta päewa omi arweid läbiwaatamata jättes, niisamuti ei tohi usklik päewa lõpetada, jättes diendamata oma waheforda Jumalaga.

Isääranis hoolsjad palwele peame olema kiusatuste päewadel, nimelt kui meie neid ette aimame. Riipea kui see wõimalik, püüa jääda üffi Jumalaga ja wõitle läbi. Alati mõtle Jumala peale. Paluge lõpemata Jumalat! (1 Tes. 5, 19.) Ei pruugi just igakord põlwili olla, aga süda olgu paenutatud Isjanda ette. Peakfime küll tihti seisma põlweidel ja kummuli langema Isjanda ette.

Sarnasel teel meie elu saab olema rõõmus, waba muredest. Urge murefsege ühtegi, waid laske oma palumised, palwe ja õhkamise läbi tänuga Jumalale teada saada, siis Jumala rahu, mis ülem on kui mõistus, hoiab meie südamed Isesufe Kristuse sees. (Wil. 4, 6, 7.)

Kolme asja peab usklik alati paluma, kes tahab edasi saada ja kaswada: 1) Tarkust. „Kui kellegil tarkust puudub (ja sellest on puudu igal inimefel) see

palugu Jumala käest. (Jaf. 1, 5.) 2) Kammu. „Kes Isjhoowat ootawad saawad uut kammu.“ (Ises. 40, 31.) 3) Püha Waimu. „Taewane Isja annab Püha Waimu neile, kes Teda paluwad. (Lunka 11, 13.)

Kuigi sa oled saanud P. Waimuga täitmist, pead paluma uut täitmist ja ootama seda. Isja uueks kohustufeks waimulikud elus ja teenimises tarwitame meie P. Waimu. Ap. Petrus sai Melipühi päewal P. Waimuga ristitud (Ap. t. 2, 1—4) aga pärast meie loeme Ap. tegudes 4, 8 ja 4, 31 f. et ta uuesti sai täidetud P. Waimuga.

On palju usklikke, kes kunagi said P. Waimu ristimise, täitusid rõõmuga ja hoolega teenisid Isjandat. Memad tahtsid alal hoida endise wäe ja jõu, aga elu, wõrreldeks endisega, on saanud rõõmutuks ja wägi on lõppenud. Meil on tarwis igapäew uut õli walada oma lampidesse ja meie saame seda, kui palume.

Siiski wakkfuid palweid Jumalaga üffi olles on liig wähe meie usueluks, meie tarwitame ka ühispalweid teiste usklikudega. Ole alaline osawõtja palwetunnist omas ühingus ja tee seda enese pärast ja ühingu kasu pärast. Kui palwetunnid peakfid olema pealiskaudsed, siis püüa rahulikult ja kindlalt mõjuda (mitte tüütawalt ja sundiwalt), et palwetunnid wõikfid tõffised ühenduse ja wõtmise tunnid olla. Pea pühaks sarnaseid õhtuid, katsu tingimata wõimalikult teha osawõtmine nendest ja püüa sel päewal eemal hoiduda kõigist maailma asjadest.

Üks Põhja Ameerika Ühisriikide kindral-major sai ümberpaigutatud suurema koha peale. Tema auks walmistati uues kohas pidulik wastuwõtmine sel õhtul. Kui ta kufse kätte oli saanud, wastas, et ta alati sel õhtul wõtub osa palwe koosolekuteft, ja sellepärast ei wõi olla teises feltkonnas. See kindral näitas tege-likult, et ta on inimene, kelle peale wõib loota. See kindral on usklikkogudustele enam kasu toonud, kui üffiski teine Ühisriikide kindral.

Jutlustajad teawad, et nad wõiwad kindlaste teetuda sarnaste palwe koosolekuteft osawõtjaile. Palwe koosolekud on kõige tähtsamad ühingus. Kui sinu ühingus ehk koguduses ei ole palwekoosolekuid, siis awalda oma mõju, et neid luua. Üffi ei seija palujate rohkeuses, waid tõffises palumises, mida wõiwad algada taks ja kolm. Wäga soowitaw on, kui iganäbal palwele kogub ringfond usklikke, kes on fiffemifelt ühenduses.

Minu isiklises elus ei ole midagi nii mõjunud mu waimuelu kaswamise peale, kui palwe ühendus wäikeses ringkonnas sõbrade keskel, kes mitmete aastate jookkul iga laupäewa õhtu tulid kofku palwele, ja ühesmeeles seisid Isjanda ees.

Õnnelik on usklik, kellel on wäikene ringfond sõbru, kellega ta wõib ühispalweid saata Jumala poole.

Torrey järele A. S.

Kuldsõnu.

Tahad sa Kristuse meelt omale? Siis ole kui laps.

Kui elus kõik möödnud, on kahetsusaeg ka möödnud.

„Kui usud siis hakkad kõnelema; kui kõneled saad kannatada; kui kannatad saad trööstitud.“

Luther.

Surnuaial.

Lydia Rand.

Vaikne on surnuaia suurte puude all, vaikne ja hää.

Möödun ridastiku seisvaist toredaist haudest — kuhjatud lillisse. Ei meeldi mulle siin. Õud-sena tundub millegi pärast too liig reeglipärane ilu.

Lähen edasi piki mööda kitsast rada . . .

On hää, et nii vaikne täna surnuaid, et ei liigu rohtunud teil inimesi.

Jõuan aia lõppossa.

Viltuvajunud ristid, lopsakas lokkav hein paiguti niidet juba.

Päikespaistelisele platsile laotan kaasavõet räti, istudes sellele.

Ja surnuaia põlised puud jutlevad. Nood kõned on kurvad, sest nad räägivad elu kaduvusest . . .

Siiski on nois ka midagi hella — uinutavat; sest lohutav on teada ju, et ka valud ja kannatused alluvad kaduvusele.

„Kõik möödub ju.“

Pisike hall lind lendab küllakile vajunud ristile, siristab ja vaatab mu otsa tarkade linnusilmadega.

Sirista, sirista linnuke, täna sa võid veel seda. Kõrgel siniõhus tiirleb suurem lind. Vist kull. Hoi end väike linnuke, hoi end!

Ühe viivuga lendab ta noolena su poole, küünite tungides su pisikesse hõisklevasse rinda. Sirista linnuke, sest surm varitseb igal sammul ja ootab vaid parajat viivu, et tabada sind . . . Kuumalt saadab alla päike omi kesksuviseid kallistusi.

Rohelised oksad liiguvad tuules, uimastavalt lõhnab niidet hein ja nagu läbi une kostub linnukese lakkamatu sirin.

Vist üsna hää oleks puhata siin, kuskil künkakese all ja oodata ülestõusmishommikut?

Vist üsna mõnus kõikide tormide vaikides heita mullasse muldne ihu ja vabanenuna tõusta siniste kõrguste poole?

Ja päike suudleb siis mu hauda, ja sellest tarkavad lilled ning lopsakas rohi . . .

Jah siis vast olen õnnelik, sest siis olen jõudnud koju. — — — — —

Kitsast rada mööda tulevad inimesed. Tulevad juteldes — pikkamisi.

Tõusen üles, et eemalduda, sest ma ei taha, et tulevad siia inimesed.

Ei ma ei taha näha inimesi, kes on nii rahunud ja askeldavad . . .

Ent nood vaid kaks vanakest, rõivastet tumedaisse riideisse, halleil juuksil mustad pitsrätid.

Tulge siis päalegi vanakesed, te sobite siia imehästi.

Te seljad on vajunud küüru ja väsinud silmist vaatab elutüdimus.

Vist te tulite vaatama omi sõpru, kes puhkavad siin.

Vist isegi tahate varssi puhkama heita siia. Vanakesed istuvad haua veerele, nägemata mind. Värisevi sõrmi seadivad hauale, kaasatood lihtsa lillekimbukese.

Mööda kortsuspalgeid veereb pisar — mis varssi pühitakse . . .

„Imelik on elu“ algab üks vanakesist.

„Nii vana olen ja nii väsinud, ent elan. Pole mind tarvis kellegile, kuid elan . . .

Too, kes puhkab, oli laps alles. Elu alles ees. Ent ta suri . . . Ja suri õnnelik naer huulil.“

„Lähen koju, vanaema, Jeesuse juures on tuhatkord ilusam“ ütles . . .

Mina aga olen elanud nii kaua ja ei mõista veel seda. Süda on külm ja vaikne, justkui surnud juba. Palun küll ent asjata“ . . . Jällegi pühkis kortsuline käsi pisara . . .

Vaikisid vanakesed istudes noruspäi.

Tasakesi silusid sõrmed haul kasvavaid valgeid maasikaõisi.

Siis rääkis teine vanake hääle värisedes ja sama kurvalt:

„Olen eluaja püüdnud olla õiglane ja hää. Ei ma ole varastanud ega teinud muud halba. Alati käin kirikus pühapäiviti ja loen ka kodus . . . Nii olen saanud vanaks ja halliks. Ei usu, et lükkab Jumal mind hukatusse, sest pole ju teinud midagi paha“ . . .

„Ja — jah, Jumal on armuline,“ sõnas esimene vanake. „Ega siis patune inimene saagi elada Tema meelegärele . . . Ent too laps, kes siin puhkab oli hoopis teistsugune. Tema ei arvanud vaid teadis, et läheb koju . . . Aga sellist teadmist ei saa mina kudagi, ehk küll tahaksin . . . Kuulen sellest tihti palvelas ja koosolekuil . . . Aga mu süda on külm — ei mina mõista seda.“

Pisike hall lind küllakile vajunud ristil siristas ikka valjumini . . .

Pikkamisi libises puult varakolletanud leht, langedes vanakese mustale pitsrätile . . . „Mina olen ülestõusmine ja elu“ särasid tulena kuldsed tähed ristil.

Tallinn 21 VII 28.

Õhtusel teel.

Evald Mänd.

Luuk. 24, 13—35.

Piki mägestiku teed õhtune päikeseküllus. Punakad kiired mänglevad kaljuseil radul. Taeval on melankoolne õhtupooliku varjund.

Teed mööda, mis Jeruusalemmast läheb alla Emmause poole liiguvad kaks väsinud inimest. Raskemeelselt ja nukralt on nende kehad vimma vajund, väsinult veavad nad omi jalgu järele. Näol valitseb ahastav kurbus, mis segunend nürida apaatiaga. Nii liiguvad nad noruspäi ja murekortsud nägudel.

Õhtuses ähmas kaob Jeruusalemm nende selja taga. Sädelevad veel verevas kumas õhtused majad valged ja heledad. Leegib veel majas-teelik tempel, kuid ikka ähmasemaks muutuvad nende kontuurid, mida rohkem nad kaugenevad Jeruusalemmast . . .

Nii mitu korda, kui olen lugend toda kirjasõna olen tundnud kuis kurbust räägib see pilt. Tahtmatult tuletab ta meelde tervet meie kaasaega, kes on matkamas õhtusel teel allapoole.

Mu sõbrad, te ei taha ometigi eitada, et me kaasaeg läheb suurte kurbund inimese sammudega allapoole? Olete selles liig veendund, et petta end ja teisi. Nii tihti segab meid valus hädakisa: läheme allapoole! Istute õhtutel vaiksetel tundidel kohvikutes ja jälgite õhtust elu. Vaatlete

inimeste nägusid, kes keerlevad te ümber elustet muusikast, siis leiate nende nägudel teht lõbususe ja tuhmi puudrikorra all Emmause jüngrite nukrusjooni, mis mõjuvad nagu valus nutt. Ja te arvate kuulvat valusat hüüdu:

„Me lähme allapoole!“

Ja mida rohkem sisendab muusika elu, mida rohkem elustub inimkeeris me ümber, mida rohkem on ülemealik ja vallatu, seda valjemini kostub tas kurb agoonialik hädakisa. See kostub klaa-

side helinas ja viiuli nutus. Sama meeleolu valutab meid igalpool liikudes inimeste seas. Sõbrad, olgem veidike tähelepanelikud ja te tunnete kuis valus tõde hakkab sööma te hinge. Ei või te enam istuda ooperis ja nautida, see muutub hädakisaks, ei saa lugeda kunstitooteid, sest see on igasugustel häälteil edasiant kaebehüüd allapoole minemisest. Eks ei räägi teile juba küllatli

inimeste näod, kes tulevad teile vastu õhtusel teel. Mihuke tuim ja õnnetu vaade! Nood on inimesee, kes matkavad allapoole.

Meil räägitakse igapäev majanduslikest hüvedest ja tõusengust. Analüüsitakse, tehakse suuri ja tarku sõnu ja öeldakse, et vaadake kuhu oleme jõudnud. Hariduspoliitika teeb edusamme. Haritlaste arv on jõudnud üliproduktioonini. Võime sõita lennukil kuhu soovime. Kõik kultuurinimese luksused on meie päralt. See on õige, seda meil kultiveeritakse ja on ehk saavutat ka teat määral, kuid kuis on lugu me vaimueluga?

Siin aga läheb päevpäevalt asi kurvemaks. Meie moraalne tasapind langeb nii kohutavalt, et ta juba allapoole on jõudnud igasuguseist piirest. Vähe on sellest, mis kirjutatakse aeglehis ja räägitakse. Aga säältki leiame ko-

hutavaid andmeid. Pea igapäev tulevad ette enesetaped ja igasugused julmad roimad. Mis puutub aga kombelisesse lõtvusse, siis on see igapäevaga kasvamas. Kohkudes küsitakse igapäev, millest see on tingit? Otsitakse teid, et kõrvaldada sellist hädaõhtu, kuid kõik osutub asjatumaks.

Tihti loodetaksegi, et on leit juba pais tormavale jõe, rõõmustakse, ent varsti leitakse, et kõik on olnud liig varane. Pole olnud need õiged abinõud tõkestama üldist langust.

Sügisõhtul.

Eksija inimese pisarniiske näo ja värisevad käed tõstan ülesse.

Valan oma viimse jõu

Sulle, su sülesse.

Võta mind ja vii siit maisest ülesse!

Nägid ise terve päeva tee:

eksimused, kannatused, pilked teiste.

Ümber oli äripäeva askelduste kee kadus hingest kurvast hetkeks igaviku mõiste.

Nägid ise naeru, mõnitusi, pilkeid teiste.

Isa, ma ei ole mitte rõõmus hõiskaja.

Rõõm, see pelgab mind, ta pageb kaugel minust.

Jah, vist ma olen tihti sinu armuaja raiskaja —

ei kuuluta ma ikka jälle Sinust,

sest jõud on lahkunud ühes rõõmuga ka minust.

Vast siis, kui õhtul pärreldavad keed

on üle metsa vaigse leinalised;

kui kaugel aur'vad soised hallid veed

ja loovad kujud sünged kummalised;

kui aur'val õhtul hallid kauged veed,

Siis sügisõhtu tuulevaikses õhus mul meel saab selgeks, süda vaikseks hardaks

ja kaob ära kõik, mis südant rõhus.

Ma nagu raskusi ei enam kardaks,

Mul meel saab selgeks süda vaikseks hardaks.

Ja jälle uuest' avanevad teed,

mis näinud äsja nõnda ummistanud

ja kaugel aur'vad soised hallid veed.

On sügis õhus kaeblikult ja sumistanud,

kuid mul on jälle lahti eluteed.

E. Mänd.

Mis on me suurejoonelised noorsoo organisatsioonid kõiksugu kristlike ja mittekristlike kude nimedega? Mis on nende otstarb? Kahtlemata panna tõket ette jõe, mis sopaselt voolab allapoole. Ehk tervendada seda voolu, kuid on nad seda saavutanud? Ainult vabritseerivad noori, kes lähevad mõnel uuel teel allapoole kõiksugu ilmlikkude komfortidega ühes, mis peavad neid päästma. Sama teed läheb suurejooneline karskustöö ühes oma üleilmlike kongressidega. Ja kohutavalt voolab allapoole inimsugu, kaasaegne noorus, näol naer hullumeelne ja kurb, nagu pit-sat kirjaga: l ä h e m e h u k k a !

2.

Millest on see tingit, küsime kohmetuses?

Sellele vastab üks vene üliõpilane (üliõpilaskonna häälekandjas „Vestnikus“) järgmiselt: — — ei mõistet tervet noorsoo traagikat ja see traagika on tõesti hirmus! Ta seisab hinge kaotuses. Vene noormees „pettunu“ on kaotanud oma hinge, on omas südames tapnud Kristuse ja seepärast tuleb talle seesugune hauatühjus, ning viskab enesetape sülelustusse. Väliselt on olemas see pettumus 1) sugulises ohjeldamatuses, 2) joomises, 3) huligaansuses, 4) passivsuses (olen elust nii tüdind, ta on igav!“) 5) enesetapes.“ Ja vähe hiljem:

„ . . . Tunneme maailmast tüdimust, — tahaksime kisendada, märatseda, protesteerida, et meil pole valgust, et meie ei või hingata! Sellest huligaansuse, sellest joomine. Ja lõpeks — revolutsioon võttis meilt vaimlise näo ja surus meile peale materjalismi surnud skeemi, nii valgusetu, aga neis elava kuratliku jõuga ometi nii kohutava, hüpnotiseeriva. Ta kägistab me hinged, mürgitab tunded, . . . tunneme nii valusat valu ja ei tea kust ta tuleb. Me hinged on tühjad ja surnud!“

See on sama põhjus, mis sundis Emmause jüngerid tulema alla Jeruusalemmast. Nende Kristus oli tapetud. Ja see oli küllalt mõjuv põhjus, et teha surmani õnnetuks, noid inimesi. Kujutulege kord, kuid võisid nad oodata juba lapsepõlves, kuuldes vanemate salapäraseid jutte Messiasist, siia tulema.

Ja Ta tulles ei oskand nad muud teha kui jälgida Talle hinges püha värin. Nii nad jälgisid täis püha tuld Jeruusalemmast, aga siin sündis nendes kohutav traagika.

Sama Kristus, kes noile oli esinend alati elu sümboolina võeti neilt julmilt. Nad veetsid temaga ta õhtusöömingu, mis kurbusid hinge valas, nägid ta vangistamist, viimist kohtukotta ja lõpeks

ka seda, kuid viidi ta Kolgatale. Kui löödi ta ristile nad olid ehk veel oodand põnevalt mingit uut, mis päästaks Kristuse, aga kui nad kuulsid ta sõnu: See on lõpetet ja nägid ta suremist, siis nad taipasid hirmust tõtt“ — Nende Kristus oli tapetud!

Kuis mõjus see kiindunud hingedele on raske tajuda. Igatahes võime mõista, et siin valud ja pettumused olid äärmiselt suured. Korraga olid inimesed kaotanud oma elumõtte. See, kelle järel seni rajasid oma elu, oli surnud. Igatahes sai see paik neile hirmsaks. Iga koht Jeruusalemmas rääkis neile julmist veretööst. Ja õhtul, kui lasus pimedus Jeruusalamma üle ja inimesed sumbutatult pidutsesid, nad ei saand teisiti, kui pidid kannatama. Vaevast jaksasid nad taluda seda kolm päeva, siis otsustasid lahkuda Jeruusalemmast. Ja nende tee hakkas viima neid allapoole.

Kõik meist mäletavad noid kuldseid lapsepõlve päevi, mil unisteti suurist kaugeist õnnemaist, mil usk oli kindel ja vääratumatu Jumalasse ja Kristusse. Õhtuil palvetati hardalt ja eluraskusis oli vaid ainuke troost Jumalas.

Võibolla, et sa nüüd mõtled sellele ajale vaigse ironiaga omast rumalusest, kuid sa ikkagi ei saa salata, et nood olid ilusamad viivud su elust. Ja nii see kestus seni kui puutusid esmakordselt kokku elu julmusega. Kui tulid pooltäiskasvanuna kooli ja hakkasid kuulma moodsaid seletusi Kristuse ja ristiusu kohta ehmusid. Nood olid hirmsad ja õndsed sulle. Ei oskand elu ettekujutada ilma Kristuset. Su eluteed kõik läksid vaid Temaga ilma Temata ei oskand endale ettekujutada oma elu.

Aga nad tapsid ometigi su Kristuse. Aegamööda su hingest kadus Kristuse ideaalne kuju. Ei saand uskuda enam tema imetegevasse võimu. Ja tagajärg oli — tühjus hinges.

Mõned aga loobuvad Kristuse järelkäimisest sellepärast, et nad kardavad teiste pilkeid ja teotusi. Tänapäev olla kristlane sõna tõsisel mõttes on ennast teha seltskonna naerualuseks. Inimeste vaimuilm on „arenenud liig palju, et veel olla nii „lapsik“, et uskuda Kristust. Sellepärast vajab Kristuse järelkäimine palju julgust, eneseärasalgust ja vaimu jõudu. Kel pole noid omadusi, loobuvad muidugi jälgimast Kristust, milline tee viiks õndsusse ja pöörduvad süngusse.

Sellepärast, sõbrad, ärgem otsigem asjata põhjuseid meie languses. Nood on lihtsad ja seisavad koos lauses: m e i l p o l e J u m a l a t .

Inimene usuta polegi inimene. Ta kaotab oma jõu ja läheb alla mõtetu ja tahtetu. Kes tahavad teist hukata, nood õnnistagu ta usu alustoid ja ta hävib.

Rahupait.

Kui John Seldon, üks väga õpetatud inglase, lamas surmavoodil, ütles ta arhipiiskop Usher'ile: „Olen lugenud väga palju neid tähtsaid teoseid mida inimlapfed on kirjutanud, kuid praegusel filmapilgul ei mõi mäletada ühtki kohta oma raamatuisst ja pabereist, milles mu hing mõiks hingata. See leiab rahu vaid Ju-

mala sõnast, sellest ainsast tõest: „Jumala arm, mis õnnistust saadab, on ilmunud inimestele.“ (Titt. 2 : 11.)

Ühelt teiselt inglise ülikooli professorilt küsiti, millise termistuse tahaks ta läkitada oma üliõpilastele viimajena oma surmavoodilt. Ta vastas: „Selge neile, et J u m a l o n a r m a s t u s.“

Muljeid Rajariikide C. E. konverentsilt.

Helsingis 10—13 aug.

Rohke osawõtt. Südamlik ja armastusküllane wastu- võtt Soome C. E.-laste keskel. Eestist üle 150 osawõtja laulukooriga.

Pea see aasta ei möödu. Alles wast oli askeldusi Danzigi konverentsile sõiduga ja nüüd juba aasta möödunud ning Hel- singi konverents uufe ees. Uued mured ja askeldused, eraldi liidujuhatuses. Dodati ju Soome meilt paarisaja hingelisi hulka ja pealegi laulukooriga.

Ragu itka ka nüüdki tahtis kõik just konverentsi eel pime- daks minna. Oli karta wähe osawõtjaid, oli raskesti laewa saa- misega ja isegi laulukoori asi ei nõudnud wähe waewa w. Lus- manilt. Wiimati ei aitanud muu kui pidada 3 korda nädalas lauluharjutusi.

Eiasti kõik läks meie Jõsanda hoolitsetava armu läbi hästi. Saime üle sõiduks „Kungla“ ja hakkas laulukoori asjalla lõpuks

Õhtul terwitus koosolek

kaardiwäe maneeschis, peale selle kui on enne peetud wabakirikus palwekoosolek L. Hoffase juhatusel. Suur maneeschi ruum hin- nata sõjaministeerjumi poolt tarwitada antud on kui loodud farnaste konverentside jaoks — mahutab tuhandeid olles seal- juures hea kõlaga.

Soome C. E. liidu juhatajana terwitab kokkutulnud wõe- raid w. Celi Jokinen sõnadega: „Teie tegite hästi kui tulite.“ Apt. 10 : 33.

Järgnewad terwituste äraandmisel: Soome wabakiriku poolt ütleb terwituji C. E. liikumise tooja koolinõunik Salmen- jaari. Soome-Krooti C. E. poolt krahw dr. A. Berg, Euroopa ja rajariikide komitee poolt Lashahn, Eesti terwitused nende ri- dade kirjutaja, uskl. üliõpilasilt Tiideman. jne. järgneb neid veel mitmeid. Koosoleku lõpetab Saksa liidu juh. õp. Schürmann.

Helsingi vaade tåhetorni mäelt. Kaugemal paistab peakirik.

lubawamalt näitama. Jõegi sõitjaid kogus wiimastel päewadel üle oodatud normi. Niinult üks raskest, et ei saanud konve- rentsif alguseks kohale sõita waid päew hiljem — selle eest aga ilusa waiufe ilmaga.

Neede hommituks saabuwad wõerad Lätist, Leedust ja Pool- last. Suurem osa neist jääb Tallinnasse, et ühes eestlastega alles laupäewal üle sõita. Nende ridade kirjutaja ühes õp. Las- sahniga ja Ottoga (Poollast) Schürmanniga (Saksast) ja mõnede muudega sõitjime „Ariadnega“ lamal päewal ebasf, leides lae- wal ees Danzigi esindaja jutl. Reichle.

Wastuwõtmine Helsingis

oli südamlik ja suur, kui saabusime sadamasse. Meid terwitas Attila koor ja suur hulk rahwast. Jõudnud wiimaks laewalt alla pildistatakse meid Soome suurima lehe „Uusi Suomi“ jaoks ja warsti nägimegi jama dilti lehe ilmudes, tiitelkõljal. Ühse peab mainima, et Soome ajalehed hoopis teistjuugelt juht- tuwad waimulikule asjale, kui meil. Uusi Suomi fui Helsin- gin Sanomat'es“ ilmusid kõnedki kokkuvõtetult.

Järgmisel päewal on teemikõned. Päewa peagine on: Mida wajak ilmalik noorsugu?

Arkamist. Noorsugu hukub selleta. — P. Sink. Statistilised andmed näitawad kohutawalt allapoole mi- nekut noorsoo kõlblises elus, millest wõib ülestõsta ainult elaw ärkamine.

Kas aitab lapsesusst wõid on ärkamine tin- gimata tarwilik? — P. Lassahn. Kõneledes mainib, et see on just tema lugu, kuna on ka küll kristlikult kaswatatud ja ometi kord usuteaduse üliõpilasena pidi tulema ühes koosole- kus patutundmisele ja siis alles awanes taewauks ning tuli rahu. Mitmed tähtsad tõendused piiblist saawad ette toodud.

Lõpuks kõneleb w. Jokinen: Mida nõuab ärkamine usklikelt ja jutlustajailt. Tõsist puhta südame igat- sust, palweelu, armastust ja P. Waimuga täitmist wajame, kui wõime oodata ärkamist.

Selgitusi C. E. tööst eri maades selleks on koosolek 1/2—3 päewal. Eraldi huwitaw oli selles kuulda Saksa C. E. telgimisjonitõõst, milliste raskestete ja ka

õnnistuste all see töötab. Koosolek tuli siiski warem lõpetada, kuna kõik tahtsid rutata sadamasse eestlasi ja lätlasi vastu wõtma.

Nii kogunes sadamasse suur inimhulk muidugi jälle Attila kooriga eesotsas. Saabus „Kungla“ 1/2 4 sadamasse, kõlawad wastastatufused kooride terwitüslaulud.

On kõik tollist läbi, maršib see sadandetesje tõuiew hulk piifi linna tänawaid lauluga ja lippudega konwerentši büroo ette, mis asub Soome Normaallütleumis. Siin on rohkem julgust ja südidust, kui meil Gestis sarnaste asjade läbiwiimiseks. Ja pildistusi on pea igal jammul.

Korteritesje paigutamised ja lõunasöök. Öhtul algab äratuskoosolek, kus jatkatakse poolelijäänud terwitüste ärandmist. Laulawad waheldamisi Soome ja Gestis koorid.

Pühapäew algab palwetunniga wabakirikus, mida juhatab Zander Leeduft. 2. Moos. 33: 18. 34: 1—10. ja tell 9—12 on kõned teemil.

kaunis saarestikus kuna Helsingi tornide ja majade rühmitusega upub kaugusesje ja kaob wiimaks saarte warju. Jkka uuesti ja igal pool wõidurõõmust ja waimustatud laulu. Hiljaksjäämisega jõuame tagasi

pidusõögile

milline korraldatud normaal-lütleumi aulas. Rikkalikult on kaetud laud Soome sõprade poolt. On siingi kiire, sest tell 1/2 5 algab

kontsert

muidugi jälle kaardiwäe maneezhis. See sündmus on väga palju inimesi kokku meeltanud. Nawõtjaid wõib olla ligi 2000. Tehniliselt hästi sulawalt ja tundmüstega laulab Soome koor ja meie koor kannab ka ette mitmeid jõulisi laule. Wäga kenalt kõlawid Attila soolod ja duett öega, millest öieti waimiliselt kui kunsti küljele wõis nautida. Kontserdi puhul kõneles William Jokinen uuest laulust, mida laulawad need, kes

Eestlased laulukooriga ja lätlased Helsingi saabumisel konwerentši büroo ees. Koor laulab w. Lusmani juhatusel „Kuningliku saali.“

Mida wajakab ärganud noorsugu?

Kaswamist Kristuse tundmises R. L. Marley. Kristust tundma wõime öppida: 1. Piiblis, mis on Kristuse ilmutus, 2. Piiblis inimesis, 3. Kogemuste teel. Kaswamise teel on kolm seisuforda, mida peame omandama: 1. Kristus minu eest. 2. Kristusega risti lööbdu ja 3. Kristus meis. Kõne on sügaw ja öpetlik.

Jatkawat palweelu ja piibliuurimist — Raitio — Soomes. Hea piiblitundjana näitab kõneleja, millest on piibel igale noorele usklikule, kui tähtis ta uurimine ebasitaswamiseks, palwe selle juures on taewawõti. Ja usklikul on ju palju tegemist taewaga.

Töötamist Jumalariigis — öp. Schürmann. Wäsiwata, wanusele waalamata, tölgib kõnesid Soome keelde lektor Saraoja (Helsingi tehnikumist). Nii on ta ametis hommitust öhtuni ja täidab oma ülesannet kogu südamega.

Peale hommitusööki on linnawaatlus, sest ära jääb juurem ühine laewasõit saarestikku. Kuulutajatele wendadele ja välismaa wõõraatele saab korraldatud kiire linnawaatlus auto-del ja selle järele mootorpaatidega saarestikku. C. E. lipud on alati kaajas demonstratsiooniks. Oli kena sõit, kuigi see mulle juba kolmas järjekorras. Umbes 18 km. sõidame mootoritel

on pestud Talle werega ja kellede laul iialgi enam ei waiti, kuna usmatade laul torb igaweseks kustub öösse.

Öhtuses äratuskoosolekus kõnelewad: B. Koljo, Tartust — jumalikusti uuendusest, öp. Otto Poolast — Matteuse ümberpöörmisest ja lõpuks Laffahn ning G. Jokinen. Koosolek oli õnnistatud. Eraldi, öfte südant sulatawast, mõjus laul „Kus on mu kadunud poeg?“ — P. Attila lauldub. Ölid palju piisarateni liigutatud. Koosoleku lõpul nähti hulga kahtewaid patuseid eestpalwele kutsutuna pijaraid walawat ja armu östawat Sellelt, kes kurjemaidki ja wiletsamaidki wälja ei lüka. Mis- ingune eesöigus tulla patusena Lunastaja juurde ja kokku puu- tuda südamega täis armastust ja andeksandmisil!

Jõuab esmaspäew — wiimane konwerentši päew.

Tõsine ja sügawalt läbikatsumisele wiim on hommitune palwetund, mida juhatab jutl. Reichle Danzigist. On mitu ringi misugustes inimesed wiibiwad. Ühed, kes on öues — wäljas- pool jumalariiki, teised wõiwad olla Jeesuse ümber ja elades raja lähedal on walimis salakaubitsemist pidama maailmaga. Hädaohtlik seisuford! Önnis on aga olla Jeesuse juures, näha Teda ja kuulda Ta öpetusi!

Ögneldumane koosolek on pühendatud enam praktilisele küsi-

muuse: Kas vastab C. E. liikumine oma eesmärgile tänapäeva noorsoo töös?

Aratustöös — Rabe, Riiaft. Kahjuks polnud mul võimalik selle kõne ajal olla koosolekul ega tea lähemalt ta siju. Väga õpetav praktilisest küljest oli aga õp. Schürmanni ettekanne Noorsoo kasvatamises. Koguduse ja noorte töö vahelkonda tähtsaks J. Etelämäki — Soome.

Ilusa ilma tõtu lähedab paljud veel vaatama linna turuaeda, mis on väga omapärane ja kena; teised jälle oma asju ajama ja väikseid sisseostumisi tegema. Selle tõttu puudusid paljud koolinõunik Salmenlaari etteande ajal, aineist „Wanade ja noorte suhe jumalariigi töös,“ mis oli kõigiti õpetlik kui kogenud töötajaja-pedaagoogi oma tunagi. Peale selle veel wabakirikus kõne Schürmannilt — „Suhtedore C. E. töötajajale.“

Lähines õhtu ja ühes sellega meie ärastõiduhetk. Korrats veel koguneme maneeži lõpeloosolekule, et wiimaseid jumalagajatu idnu belda sõpradele. Kajawad ta wiimased laulud ja olemine hummitud lahtuma, kuigi on kahju. Raffestatakse koosolek, et meid jaatma tulla sada-

Rev. Sanday, eriti õnnelik au-lise pöörde pärast mehe elus, keda ta oli näinud õhtul enne seda nõnda wärisewat, pidas lühikeste liigutatud kõne, mille lõpetas järgmiste sõnadega: „Do wend, tundmus ehk ilma tundmuseta, rõõm ehk ilma rõõmuta, rahu ehk ilma rahuta, ma usaldan oma Õnnistegijat!“

Lõpuks lauldi veel üht laulu. Ja nõnda läks Stockmayer läbi awatud ukse Jumalaga osaduse „sügawamasse kambrisse.“

3. Elu ehitamine uutel alustel.

„Ma olen leidnud midagi uut. Ma ei waata enam oma südamesse, waid oma Õnnistegijale.“

Nõnda oli Stockmayer kõnelnud tuksuwa pulsiga ja raugewa hingetõmbusega ja seega määranud elule uued alused, milledele tahtis nüüd edasi ehitada Jumala Waimu abil. Ta edaspidine elu polnud muud kui tolle ütelse järjekindel teostamine. „Dyford on mulle seda peale pannud!“ armastas ta hiljem tihti belda.

Wäga õpetlik ja tähelepandaw on selle omapärase mehe elukujunemine. Ta õpetust on püütud tühistada, ja milline, nagu hiljem näeme, üksikuis kõrwalis asjus, ka oli tühistamiswääriline. Ta elu aga tõufts tõsisele eeskujulikule ufufeisukorra kõrgusele, aadliseisusele, mis ofutus Jeesuse sarnasena kõigis ta talitustis ja terwes olemuses. Mitte üksinda usklike ringkondes ei waadatud sügawa liigutusega ta elu arengule ja ta pühituse kõrgele seisule.

Peenest mõtlejad inimesed, kes teda tundma õppinud, imestustid selle elu üle ta üksildases suuruses ja jumalikus wäärtuses. Keegi tuttawamaist ufutead-

masse. Pifa rongina liigub see rahwahulk läbi puistee sadamasje lippude lehvides ja lauludega.

Warsti on kõik õitjad laewal, wäljaarwatud mõned hiljaks jääjad ja mahajääjad. Du liigutaw hetk, kui see rahwameri

Soome Babafirik, milles peeti osa koosolekuid. Siin asub Soome suurim C. E. ühing ja misjonikool töötajajate ettevalmistamiseks ning misjonihotell.

laulab ja lippudega lehwitab laewa wäljasõidul. Uuesti ja uuesti lauldas mitmel teel „Wötkem Jumalale laulda“ — laul, mis olnud konwerentfi hümniks ja sageba laulmise läbi lihaste ja werse jäänd.

Kaui seijawad veel saatjad sadamas, kaua paistab lippude ja taskurättide walge laenetus. Kahju on lahtuda. Olime saanud nende päewade sees tunda palju armastust ja soojust wennaarahwalt, mis tõendab, et olemine õesti wewewennad. Jumal õnnistagu me kaaswõitlejaid seal-pool lahte! Olime selle konwerentfi kaudu saanud jälle üksteisele lähemale.

Läbi peegeltasjase, õhtu-kumasti õhetawa ja unistawa weepinna lõhub laew teed kordumaa poole. Pea lastub aga üle mere sumid ja ülewal õõtaewas lõwad sirama tähed. Üle weteräljade kajawad igatsjewad lauluhelid. — Pole und. Ja jutustame mälestusi kiirelt P. S. in k.

kuumaa poole. Pea lastub aga üle mere sumid ja ülewal õõtaewas lõwad sirama tähed. Üle weteräljade kajawad igatsjewad lauluhelid. — Pole und. Ja jutustame mälestusi kiirelt P. S. in k.

Otto Stockmayer.

Jeesuse Kristuse tunnistaja ja järelkäija.

Alfred Rothi järele Joh. Sarow.

lasist Sakjamaal, liberaalse ufuteaduse juht on kord ta kohta belnud: „Stockmayeris näeme me apostliku ristiusu kehastust.“

„Otto Stockmayer oli üks neist

wähetest, kes on julgenud, käsi käes oma Jumalaga iseendale teed tasandada. Ta tahtis Jumala algupäraline produkt olla Tema auks. Sel kombel astus ta teele, mis sugugi ehk wähe tasandatud olid, ja seega on ta Jumala rahwale wanad teed uuesti omanud.“ Nõnda kirjutas taft üks sõpradest pärast ta kojuminekut.

Ühel noorte üliõpilaste konwerentfil ütles ta:

„Mu armsad noored wennad, me peame ristiusust aru saama ta tegelikust küljest, küljest, mille läbi ta saab niisuguse wäärtuse meie elus, et jumalikud waatepunktid saawad meie elu ülesehitamises päew päewalt mõõduandmaiks.“

Ta palmesjaalis Hauptwillis kuulsid ta wõõrad talst järgmised sõnad, mis wajasid neile sügawasti südamesse: „Kas peab kirjutama meie ristiusu üle weel nimi „Maara,“ et ta Isandale nii wiha on? Kui ta ristil hüüdis „Mul on janu“, ei wõinud ta jooki wõtta, mida Talle pakuti, see oli liig wiha. Kas su elu meeldib Talle, on see Talle maitsew? Tal on janu inimhingede järele, inimeste elukätkude järele, milledele Ta wõib oma templi wajutada. Do, mis kahju, kui meie terwel elualal midagi ei leidu, mis Teda wõiks rahuldada, midagi mis maksab igawikus.“

Sarnane häda oli enne Dyfordi konwerentfi raske koormana ta südamel lafunud, nüüd aga ei waadanud ta enam oma südamesse, waid oma Õnnistegijale.

Ta oli oma elu tundma õppinud nagu Maara allikat, viha weega ja mida võib parandada üks terve elu, mattewaks teha ümbruskonnale ja Jumalale. Ta waatas ikka uuesti oma Õnnistegijale näkku, nagu selgesse peeglistse, kuni ta oma kuju häwines ja Jumala Talle jooned ikka selgemini ta elus nähtawale tulid.

See oli elu uuesti ülesehitamine üksinda jumalikkude waatepunktide järel. — Ta oli suur Pühakirja uurija. Ta luges oma piiblit, kuni aru sai, mida ta talt tahtis, ja tal enam ei olnud mõõduandwaks usundilise elu-kujutelm, misfugufena ta selle igal pool ees leidis ja talle õigena maksis, waid jooned, millised nägi tõmmatud olewat Pühakirjas, pühad keskjooned, nagu ta neid nimetas, talle otsustawaks said ta ise elu arenemises ja waimlise isiku ülesehitamises.

Rindla koonduse läbi Pühakirja ja sellega ühendatud Püha Waimu tegewuse kui keskpunkti ümber, saawutati ta elus see, mis andis sügawaima tähenduse sellele, et ta jüngerina Jeesuse rinnal hingades, lasi eneses tekkida uue maailma, waimlise uusmaa. Natelised inimesed on alati ootunud sellist uusmaad, kolonit, kus ei ole enam mawad inimlikud wahekorrad ja ärarippuwused, kus „ajalooliselt tekkinud olemasolu“ saatuslik wale enam kinni ei hoi

ristikogudust allawajunud tafapinnal, waid kus waltseb üksinda jumalariigi-seisukoht. Sellist nähtawas ilmingus etteastuwat uusmaad pole leida siin maailmas, aga see ei ole liialdus, kui öeldakse, et Stockmayer on selle sügawasti warjatuna eneses üles ehitanud, et on loonud jumalariigi-wahekorrad oma iseelus.

Rõige selle juures ei pannud ta tähele inimeste arwamist ja waateid, waid käis wabalt oma teed jumaliku tahtmise täitmises. Meie ei wõi tähele panna meie inimsugu ja olemiku olusid, muidu kannatab häda meie seesmine inimene, ütles ta kord. Ta elas läbi Heebr. 18 : 13. „Siis mingem nüüd

Tema juurde wälja leeri taha ja kandkem Tema teotust.“ Ta on mõõras olnud ja mõõraks jäänud siin maailmas, üheks „egoduse“ (wäljamineku) inimeseks. Selles mõttes, aga ei miskis muus, oli ta separatist (lahkupüüdja).

Stockmayer kõneles kord sellest oma elu üle uuest selgusele jõudmisest (orienteerimisest) järgmiselt:

Kui Waadtlandi wabakirik oma sinodil mailkuul 1866. aastal pühalikult tunnustas mu kutset awalikule jumalafõna teenistusele ja mu andis erilisel wiisil Jumala armu hooleks käte pealepanemise läbi, sain ma kaasa järgmise apostli Pauluse sõna (1. Kor. 4 : 16) „Seepärast manitsen ma teid,

olge minu järelkäijad.“ Kes tahab sellepärast mu üle pahan-dada, et olen mõtnud selle sõna nii tõsiselt ja seda käsku waa-delnud sellisena, mida võimalik täita? Ja peaks see mõõrastaw olema, kui kellegile sünnib ta usu järele? Tol ajal, kui Paulus elas, olid tal järelkäijad. (Wil. 3 : 17) nagu ise oli Kristuse järelkäija (1. Kor. 11 : 1). On siis tänapäew ta järelkäijad nii haruldaseks asjaks saanud, et nende wastu wõetakse päris umbusaldusline seisukoht?

On need, kes usus leidnud saladuse, kuidas võib Jumala meelepärast elada ja Temaga kõneleda nagu Genok, saanud umbusalduse aineks?“ —

Narwa Sinise Risti ja C. E. uus kodu

nii nagu ta sisseõnnistamispäewal wälja nägi. Ühekordne on koosoleku saali ots. Kahekordses asub piiblitunni ruum ja muud kõrwalruumid.

Awaldame siin juures Narwalaste tänuawalduse:

Täname kõiki sõpru, kes armastuses kaasa aitasid meie uue kodu ehitamisel olgu rahaliselt, materjaali näol, tööga ehk eestpalwetes. Mitmed sõbrad on olnud wäga ohwimeelsed. Täsiand ise õnnistaagu teid selle eest rohkestel!

Oleme õnnelikud ja tänulikud Täsiandale tohtides wiibida uues kodus, kus pole enam fitšas ja tuum. Olgu seegi paik walmistustojaks paremate eluafemete jaoks ja kohaks, kus patused leiawad Õnnistegijat.

Narwa Sinine Risti ja C. E. ühing.

Kas ei peaks siiski lõppeks kartma mehe eest, kes läheb nii kergemeelselt ja rüütlikult üht teed, millel, nagu kirikulugu tõendab, paljud, ka suured ja õilsed isikud on komistanud ehk eksituse sattunud? Kes wähegi on asjatundja sel alal, see teab, et sellisel elu uue kujunemise teel lasuwad suurimad hädaohud ja kiufatused. Keegi on kord öelnud: „Iga waimlise läbielamuse astme jaoks, on waenlasel erilised püüdepaelad ja kiufatused,“ ja meie wõime juurde lisada, et, mida kõrgem aste, seda hädaohulikumad ja ihaldustäratavamad on kiufatused, et nad on peenemad ja palju rohkem warjul.

Ärge unustage Noorte Elu arveid õiendada ja ärge jätke seda teiseks korraks!

Hispaania wennad.

15.

D. Alcofi järele D. W.

Ei olnud ta jutukas, pöörmisihumiline askeet; taht paistis wainne, wiifakas mees, kes tõusis Karlofi tulelult toolilt ja kumardus sõnalaujumata.

Ka lõvgiajal ei rääkinud ta sõnagi; lühidalt ent wiifakalt vastas ta küsimustele wõi tähendas: „Jah, sennor —“, „Ei, sennor“, nähtawasti ei olnud tal huwi juurde-tuleja isikust; oli see ettevaatusest wõi aastaid kestnud üksilusest tingitud, seda Karlos ei teadnud.

Tardunud ja külmad olid ta ilusad näojooned, neid elustas waid mõnikord wõimjam mõte. Karlofi kõitis mehe pill; ifka jälle pidi ta mõtlema, kus ta teda ju enne näinud. Wõimata, — muidugi waew-les ta siin, eemaldatud elust, kauem kui Karlos'il aastaid! Jlegi unenägudesse jäl-gis teda kahetseja kuju, kuidas ta ketsöö-ruumil risti ees põlwiwas, lugesid pikki labinateeliseid palweid. —

„Dlete wigane, sennor,“ ütles wanake kahetseja, kui Karlos teisel hommikul püüdis tuba pühkida. „Jah, sennor, piina-dest,“ vastas Karlos tala. Nii särav oli ta nägu mõeldes, et tohtis Kristuse pärast kannutada; sealjuures tärkas kahetseja ime-line mälestus. Kas polnud ta enne jellist naeratuft näinud? Noor naine lossiwära-wal nutab ja naerab, ta kõrwal poeg, nad saadawad lahkuja isa. — Warjuna oli see mõõda libisenud.

„Nii leijate surmaootuse ees, sennor,“ ütles ta pika waitimise järele, „tunnustan-ud ketser? — Ah, ja nii noor!“

Nüüd tärkas Karlos'is armastus selle waese äralangenu wastu, kes talle eijemise kaastundelõna õelnud noil kahel aastal. Pikkamisi ja lihtsais, arusaadawais sõnus jutustas nüüd Karlos oma usust, ja kahet-seja, too kardetud wastane, kuulatas kas-waiwa huwiga, oli kui jootsid ta kuivanud huuled karastawat jooki. Wiimaks kuulis kõrw waid hääle magusast muusikat, mis äratas tas mälestuse aamumõõduunud õne-dest. „Waimlielt surmata õnnestus neil metjituil,“ mõtles Karlos, „ent mis aitab paastumine, ükildus — ta kuulub siiski Zumala ärawalitute hulka!“

Ja nii tõrjus ifka jälle; imelielt tu-gew sibe ühendas mõlemaid, kelledest andis see, kes pidi saama, ja see sai, kes pidi teist pöõrama. Kahetseja hinge paistis walguis, mälestused kerkisid tas mõõduud aegest.

„Terwitasin Teid wastumeelselt siin, sennor,“ ütles ta kord hämarustunnil, „sest mu üksilbus oli mulle armjaks saanud sest ajast, kui teadsin, millist head ja millist halba wangikaaslane wõib teha! Kumalate, ei, kurdade sõnadega andis kaaslane mu ära; lubatud wabadus jäi tulemata, ja — krahw Don Juan Alvarez de Santillanos y Menaya järel langes raste, rautatud ukš jäänawalt kinni!“

„Ja — isa!“

Südamepõhjust tuli see hüüd, meele-märkufetalt langes Don Karlos kahetseja jalgele.

Wanakese silmilt langes wiimane late. Sellepärast too imeline ühendus, sellepärast lendaski mõte ifka jälle naise ja lapse juurde! Uht poega oli ta armastanud ja

lõpmata taga leinanud, teist polnud ta tun-nud, ei midagi taht teadnud, ja just see tõi talle walguft ja pimedasse õõsse, tõi ar-mastuse ja usu; — jah, nüüd maksis veel seda enam:

El dorado

Do hõ trovado!

Õrnalt tõstis ta maastamaja üles ja aietas ta kui pehmel emafael oma asemele.

XIII.

Tund tunni järele lamas Don Karlos nii, siis ärkas ta wiimaks. Viig suur oli õnn: isa leitud, isa puhtale usule tagasi wõidetud!

Megamõõda muutus wanakelese arusaama mudis omaseks; ja pidi harjuma mõt-tega, et ei olnud Juan, teda ta mälestusis kannud, ta juures, waid teine, emmenagematu, kelle nime ta oli ette määranud, ja kel olid emu ilusad siinised filmad. Oma ar-mastatud abikaaja surmast oli ta kuulnud, temaga oli kõik maetud, minewifuga lõpu-arwe tehtud. Lühidalt jutustas ta oma, metjituft saatuft, mis wõis ta tugewaima häwitada.

Karlos tõendas jutustuft sellega, mis ta Dolores'ilt ja teistelt kuulnud; tal õn-nessus äratada ifas huwi wahwa wenna wastu, wõita ta armastuse. Mõõdufid nä-badal täis tõsist, sügawat rõõmu, ja ometi rippus mõõd poja üle ja ifa nõrd elusjõud kahanes iga päewaga. —

Kuus tund segamatut kooswiibimist näis inkwijitorile ju lullad piff; sel ajal pidi kahetseja oma ülesandega walmis olema! Ent uuesti leidis nad murdmatu wastu-panu, julge tunnistuse. Nüüd katkes wiimane pifameele- ja halastuse-pael; wäl-guna selgest taewast tabas noort aadeli meest surmaohtus. Ei kartnud ta oma waese, wiletja elu pärast, sellega oli ju lõpuarwe tehtud, waid ifa pärast, kelle wiimane rõõm ta olla tohtinud. Ja ometi, kas wõis ta selle kõrge ülesande pärast Päästjat salata?

Walu armastatud poja pärast rõõwis nõrgestunud waimult wiimase jõu. „Me näeme jälle, Karlos,“ hüüdis ta, „tule siia, et ma sind õnnistan! Mu jõud on otlas, ma lähen su eel igawikku. Ei, ära tutju kedagi, ma ei waja nende armu! Zumala juures on arm, mitte inimeste juures; oma Päästja saatel tahan ma üle läwe astuda!“

Zahutawa balsamina mõjus see au-line tunnistus Karlos'ile. Do, nii sai talle ojakš ülim, mis ta mõistnud paluda; see oli kahetõrune leidmine, enam kui unistas kord ta lapsik fantaasia!

Wihma monotoonne kohin andis maad pimetawale õhtupäifesele; nois kiireis uin-nus wäsinud raut, läks igawikku, puhta-masse, särawamasse walguise.

Ta woodi ääres põlwiwas Karlos, hoi-des külma käe omas käes. „Õnn jul, nad ei wõi sind enam hirmutada; nende met-jituft wõinust oled ja kõrgemal, tänu Zu-malale!“ —

Kui koitis uus hommik, astusid kaks külalist tupp, dominikaanipriitor ja ülem-inkwijitor. Nad kohmetasid nähes surnut; nii pea ei olnud nad lõppu oodanud.

Don Karlos tõusis üles. „Mu isa on waba!“ ütles ta julgelt.

Priitor ehmus. „Miks ei saadetud mu järele? Kes oli ta juures? — Sai ta kiriku wiimase troosti?“

„Mina üksi,“ vastas Karlos, „Teie troosti ta ei joowinud!“

„Sa waletad!“ karjus priitor, „ma wõit-lesin ta hinge pärast palawas palwes; ta ei wõi hukkuda, — ei tohi ketserina pöõrgu minna!“

„Ta uinus rahus, Kristus, Päästja, on ta wabastanud, teie wõim on murtud.“

„Teotaja — neetud ketser!“ kisendas priitor wihaseft, „selle waese eskunud hinge hukkaja, — kuid ei, see oli wale, samuti kui ju uski!“

„See on tõde; — teie wõim ei puutu tasje enam. Armuline kõikwõimjas walit-seja wajutas tasje oma rahumärgi, ta läks õigete juurde!“

Walus ja wihas waatas priitor furnu rahulisele näole: „Wõiks kahwatamid huu-led weel rääkida, nad tunnistafid puhtast katoliku-usust. — Sina aga pead homme ju surmuse seas olema; Neetud ketser, siin kuulutame sulle ju otlast; ma tuln halas-tawa südamega sulle weel kord armu pak-kuma, nüüd aga mine — mine igawesse pöõrgubutatusse!“

„Jah, kangelase patujena anname ju homme imliku walitjusele üle, „weel kord pakume sulle armu: tahad sa täna kahet-seja, pattu tunnistada ja kirikul armu paluda, siis saab sulle tulefurma asemel pehmem karistus — poonine — ojakš.“

„Hommie?“ tõrdas Karlos mõtteis, homme näen ma Kristust, oma Päästjat, paleft palese, oo, seda rääkimata õndjust!“

Üleminkwijiitori waldas auartujetunne, ei jätanud wainne juures teda puudutamata. „Mõelge oma waese hinge õndsusele,“ hoiatas ta tungiwalt.

„Mu hing on warjatud Kristuses.“

„Kas ei hirmuta Teid kole tulefurm?“

„Tema on mu juures, kelle ees pean ma wärjema?“

„Teie aus nimi häbitatakse,“ rääkis inkwijitor, „Te peate hukafest läbi sam-muma, need pilkawad, teotawad Teid too-reft; — kas ei hirmuta Teid hamara — karrotsa? kas ei ole häbitaw seista eesli-ajaja kõrwal?“

„Juliaano Hernandez? — Pole arm-jamat jeltjulist! Meie oleme Kristuse wõit-lejad, Tema käsi warjab meid! Uht waid palun Teilt: austage selle kalli furnu muld-set jäänust, andke talle haud; — loodan Teie halastusele!“

„Te palute laiba eest, miks ei palu Te enese ja oma waese hinge pärast?“

Kirjajad olid läinud, Don Karlos seda ei märganud. Teda waldas imeline rõõmu-tunne, mis ei annud maad muile muljeile. Alles õhtu eel wõttis ta wäifese raamatu, millesse isa mõnikoru märkeid teinud, ja saatis wiimase terwituse elule:

„Mu armastatud isa läks täna rahus Tema juurde. Homme lähen ka mina karmimat teed sama rahuse. Tsjandale olgu tänu ta headuse ja armu eest; Ta walmistab mulle afeme omas majas! — Karlos Alvarez de Santillanos y Menaya.“

Wiimast korda ta maine nimi; nii kange, nii wõõras näis kõik see, tabuwa kellahelina.

(Särgneb.)

MÕNDASUGUST

Euroopas 50.000 enefetapmisi aastas. Genfis avaldati hiljuti ametlik statistika enefetapmiste kohta Euroopas. Esmisel kohal seisawad Ungari ja Tšehhoslowakkia 26 enefetapjaga 100.000 elaniku kohta; siis järgnevad: Saksamaa 23, Austra 22, Prantsusmaa 17, Tšesti 15, Rootsi ja Taani 14, Soome 11, Inglismaa 10, Itaalia 8, Hollandi 6, Norra 5 ja Hispaania 4. Peapõhjuseks on ülesantud ainealine puudus, uju kadumine ja parandamatus haigused.

Lasteabiellud on Indias lõpetatud uue Madraši seadustandwa nõuogu otsuse põhjal mille järel abielluwa mehe wana-dus peab olema mitte alla 21 ja neiu 16 aasta. See on esimene tagajärg suurele propagandale, mis tehtud lasteabiellu kaotamiseks Indias, kus see senini walitjes.

„Auf d. Warte“
Dr. Campbill Whitt meeste kirikuliidu üldsekretär Ameerikas on seletanud, et kiritegewus saab kasvama järjekindlast ühisriikides, kui mitte ewangeliiumiga ei wõideta neid 30 miljoni noort, kes ei saa mingisugust usulist kaswatusi. Parim omamaa usulise kaswatusi käsitraamat on piibel. Ebaü ätleb ta: „Ei wõi seadusandlus ega karistused kõrvaldada kiritahtliki talbuwust ja mõjusid. Ainumäs otustaw pääsetee on südame-

tunnistuse äratamine.“ Mis on tõde Ameerika juhtes, kas pole see ka meile?
Sota-huuto.

Wõitlus uju wastu. Nõuogude walitus Wenes on hiljuti pannud maksma uue usuwastaste seaduse, mis keelab kõigile usulistele organisatsioonidele ajutada täiskaswanud nais-tei ja lastest koosneuid ringe ja gruppe ükskõik misisuguste sihtide taotlemiseks: nii ei ole lubatud koorilaulu, käsitööd ja ilgei lugemist. Keelatud on samuti wabrikute, tehaste ja selts-kondliikude ajutuste territooriumil korraldada palwetunde, erand on tehtud ainult haige- ja wangimajadele. Kuid ta wiimasest kahes ajutusel lubatakse jumalatenistust korraldada waid hurma-woodil-wiibijate tarwis. Kõik õiguse preestrid on erilise regis-treerimise alla wõetud.

Uus seadus on maksma pandud usuwastaste ühingute nõudmisel ja pealekäämimisel, kes on selle seaduse tarwilikust moti-weerinud seega, et nad ei suuda järjest kasvawate usuliste woo-lude wastu tagajärefalt seni wõidelda, kuni neid woole ei kit-sendata administratiiv-abinõudega.

„Päewaleht.“
Mõelgem eespalwetes meie wendade-õbede raskusile Wene-maall

VÄLISMAA TEATEID

Uuemad teated Leipzigi misjoni tööst Afrikas, Kili-mandscharos jutustawad ewangeliiumi juuri wõite.

Kuna 1927. a. ristiti 1400 paganat ulatub nende arv nüüd 3000. Kogudusliigete arv on 13.000 ja ometi käib jumala-teenistustil läbistiftu 15.000 in. 11.000 õpilast saawad 126 mis-joni koolis pärismaalaft õpetajate poolt õpetust.

Braegufile õpejõudele lisaks tulewad lähemal ajal 90 semi-nari lõpetajat Marangu misjonikoolist.

Mõftwaft kirjutatakse: Leningradis ajub juur ateistlik muuseum, esimene sellefarnane ilmas. Sinna on koondet kõiksugu materjaal, kõigi aegade ja rahwuste ebajumalasti ja kombeist. Jumala häält püütakse kujutella kõiksugu müstiliste kommete ja kellahelinaiga. Samuti pannakse wälja inkwiitsiooni pinariistad ja usku hirwitawad pildid. Selline näitus peab inimisüdameist kaotama wiimase lugupidamise uju, Jumala ja pühapiltide juhtes.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.
Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Villardi t. nr. 7—1. 2900

Noorte Elu № 9 saab olema äratusisuline kuna talvetulekul jälle suuremad äratuskoosolekud ja nädalad üle maa algavad. Saatke kohaseid äratusartikleid selleks, mis oleksid lühidad ja tabavad. Olge ka hoolsad lewitama. Saatke juba varakult ette tellimisi, et teame, kui suurel arwul trükkida. Ja paluge väga N. Elu pärast, et ta wõiks olla õnnistuseks.

Ikka veel paljudel on Noorte Elu arved õienda-mata. Palume seda pea õiendada. Lehele teeb sarnane wiivitus väga suuri raskusi. On ju nii-kui nii lehel aineliste raskustega wõidelda. Loo-dame, et meie sõbrad suurema waimustusega ja rohkemal arwul saawad lewitama oma häälekandjat, et sellega meid aidata.

Et Valguskiireid vähesel arwul tarvitatakse, ei leia liidujuhatus võimalikuks enam neid trük-kida. Edaspidi ilmuvad nädala teemid Noorte Elus.

I. Tallinna matustalitusäri asub nüüd
Wene tänow nr. 10, kõnetr. 6-98, postimaja wastas.
Aust. w. I. Sakeus.

G. Glanmann'i Tallekiituse laulude noodid
II—X anne Kr. 4.50.
XI „ 1.00.
müügil P a a l m a n n i trükikojas, Tallinna, V. Karja tän. (varanduse hooldajad) ja Kentmani tän. nr. 6.

Teen iga-fuguseid **kellasepatöid.**
Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Willardi tänow nr. 3—10 (hoowis).
Terwitades w. G. Henny.